

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Insertiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Slujitor al Evangheliei Domnului

La 28 noiembrie 1963 Înalt Prea Sfințitul nostru Mitropolit Nicolae a împlinit 70 ani de viață, împodobită cu binecuvântate roade. La acest popas sărbătoresc se adună în sobor toți cei ce cunosc și prețuiesc pe Cel ce toată ființa și-a dăruit slujirii Evangheliei Domnului, slujirii popoului și patriei, slujirii păcii.

Se adună în sobor și vredniciile semănate de-a lungul anilor în ogorul bisericii, în sufletele credincioșilor, în desfășurarea vremilor de azi. Numărul acesta din Telegraful Român — al cărui colaborator și sprijinitor distins a fost și este Înalt Prea Sfințitul nostru Mitropolit Nicolae — cuprinde numai crâmpee din vredniciile anilor rodnici: o prezentare a Vlădicului, o creionare a publicistului, un portret al profesorului, un chip al reîntregitorului Bisericii ardelenne, o schițare a luptătorului pentru pace — arată doar aspecte ale unei personalități și vieți atât de complexe și de bogate în gânduri și realizări.

Răsărit în comuna Arpătac din familia unui țăran, care număra mai mulți copii decât pogoane, Nicolae Colan a urmat școala primară în comună. Inscris la liceul „Andrei Șaguna” din Brașov, se remarcă printre colegii săi nu numai prin cunoștința de carte, ci și prin felul lui cumpanit, așezat, modest și prietenos. De aceea era iubit de toți. Totodată aici, la societatea literară, a înmugurit pentru prima dată darul scrisului frumos în nuvela, ce a provocat o aprinsă discuție. După terminarea liceului devine student al Institutului Teologic din Sibiu, unde continuă să fie fruntaș la studii și la purtare, dezvoltându-se și ca scriitor. Se înscrie apoi la Facultatea de Litere din București, unde susține licența cu teza: „Stilul lui Dimitrie Cantemir în scrierile lui românești”. Numit secretar al Consistorului Arhiepiscopesc din Sibiu, devine cel mai apropiat sfetnic al Mitropolitului Nicolae Bălan, care îl trimite la Universitatea din Berlin pentru studii de specializare nou testamentare. Intors în țară este numit (1923) profesor al Academiei Teologice din Sibiu la studiul Noului Testament, ca din 1929 să fie și rector al acestei Academii. Multilateral și temeinic pregătit, înzestrat cu calități intelectuale și morale deosebite, însușit de dragoste de Biserică și popor, profesorul Nicolae Colan desfășoară în Centrul mitropolitan o activitate intensă și pe multe planuri. Profesorul își cinstea catedra, scoțind din Noul Testament, ca dintr-o fântână nesecată a harului, apa cea

I. P. St. NICOLAE

la instalarea în scaunul Mitropoliei Ardealului (1957)

vie dătătoare de viață nouă pentru sufletele viitorilor preoți. Ca rector era părintele larg înțelegător și apropiat sufletește de studenți. De asemenea, editează Anuaarele Academiei Teologice, cu studii temeinice și de actualitate. Profesorul se manifestă și prin studii și scrieri de specialitate, în care se îmbină claritatea și adincimea gândirii cu simplitatea și frumusețea limbii.

Activitatea lui însă trece dincolo de limitele catedrei și Institutului. Acum se arată în toată puterea sa publicistul, redactor la Revista Teologică și Viața Ilustrată, colaborator la Telegraful Român și alte publicații bisericești, îngrijitor al colecțiilor de cărți ce apar în Tipografia Arhidiecezană, etc. Scrisul lui răsfringe toate problemele bisericești ale vremii și cu sobrietate, claritate și convingere dă răspunsurile cele mai potrivite. Alături de profesor, rector și publicist, se remarcă și animatorul și organizatorul, ca membru în toate corporațiile bisericești, în Consiliul Arhiepiscopesc și Mitropolitan, în Adunarea Eparhială și Congresul Național Bisericesc,

(Continuare în pag. 2)

Mitropolitul Colan și Reîntregirea bisericească

Actul de reîntregire bisericească era o dorință nestinsă a românilor din Ardeal. Transformarea ei în fapt istoric nu putea să întârzie. Ea s-a produs în condițiile cunoscute, trăiește și se consolidează an de an, deoarece a corespuns năzuințelor majorității clerului și credincioșilor fostei Biserici gr.-catolice.

Printre cei care s-au bucurat de această biruință a sufletului nostru creștinesc și românesc, asupra acelor care umblau în tot chipul să-l despartă și pe mai departe, se află la loc de frunte: Înalt Prea Sfințitul nostru Mitropolit Nicolae al Ardealului.

În activitatea sa ca profesor și rector al Institutului Teologic, în publicațiile bisericești și în Conferințele preoțești, nu odată s-a exprimat despre dezbinarea bisericească a românilor din Ardeal. A privit-o constant, a regretat-o cu cea mai jirească părere de rău și a crezut că „rană” fiind, se va lecu. Niciodată, în nici o împrejurare, n-a făcut „deschilinire” în atitudinea sa personală — totdeauna corect — față de clericii și credincioșii fostei Biserici gr.-catolice. Avea relații de prietenie cu mulți dintre ei, chiar dacă — în coloanele publicațiilor bisericești — nu totdeauna se întrebuița tonul potrivit al scrisului.

Mai târziu devenind episcop al Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului, i-a cuprins în dragostea sa creștinească pe toți cei de altă „lege”, întreținând legături de prietenie sinceră și corectă pînă la sfîrșit.

Atitudinea sa pașnică, înțelegătoare, față de cei „din strana cealaltă” — cum se spunea pe atunci — era cu drept cuvînt remarcată și binecuvîntată de cler și credincioși.

Evenimentul epocal al reîntregirii bisericești, care s-a produs la 1 oct. 1948, nu departe de reședința sa episcopală din Cluj, actualul nostru Mitropolit l-a întâmpinat — firesc și senin — ca pe un act de sine-nțeleș. A făcut tot ce i-a stat în putință ca să-i asigure succesul și durabilitatea.

La festivitățile desfășurate la București în 3 oct. și în Alba Iulia (21 oct. 1948), a participat ca membru al Sfîntului Sinoad și Înalt Prea Sfințitul nostru Mitropolit Nicolae, ca mai târziu după o lună — praznicul Intrării în Biserică a Maicii Domnului fiind — să săvîrșească prima liturghie

(Continuare în pag. 2)

Slujitor al Evangheliei..

(Continuare din pag. 1)

în Comisia Tipografiei Arhidiecezane, ca secretar al Asociației Clerului Transilvan, membru al Comitetului Central și al Secției Sibiu a Astrei, președinte al Reuniunii Meseriașilor Români din Sibiu, etc. În toate aceste însărcinări s-a arătat la înălțimea chemării, sprijinind și îndrumând pe făgașele cele sănătoase activitatea acestor corporații și asociații. Fiind cel mai apropiat colaborator al Mitropolitului Nicolae Bălan, se poate spune că n-a existat nici o realizare de seamă a marelui Mitropolit la care să nu fi dat contribuția sa de pricepere, entuziasm și muncă.

Hirotonit diacon și preot în 1934, hirotesit protopop în 1935, în 1936 pe temeiul meritelor deosebite ce le-a dobândit în 15 ani de activitate intensă, este ales, investit și instalat episcop al Eparhiei Clujului, Vadului și Feleacului. Imbinând tradiția cu actualitatea, Prea Sfinția Sa „din aluatul vechi” al tradiției — precum spunea — a pregătit pîinea din care hrănește pe credincioșii din prezent și „din care se vor ospăta urmașii noștri”. Cu astfel de convingeri și astfel de nădejdi s-a făcut tuturor toate stînd alături de popor în toate împrejurările, părinte duhovnicesc al clerului, vestitor al Evangheliei Domnului, tîlmăcitor în grai cu mireasmă sfîntă a Noului Testament, îndrumător al învățămîntului teologic și al presei bisericești, împodobitor cu pictură aleasă a Catedralei, prezent în toată viața bisericească și în toate marile evenimente ale istoriei. A avut bucuria să vadă Ardealul eliberat și să trăiască vremile de răsturnări epocale, în care poporul își făurește o viață nouă, pășind spre viitorul tot mai luminos.

Ales și instalat în scaunul mitropolitan din Sibiu, ca un vrednic ucenic și continuator al Mitropolitului Nicolae Bălan, Inalt Prea Sfinția Sa s-a angajat să lucreze „în albia tradiției Sîntei noastre Biserici”, pe calea dreptei credințe, a dragostei de pace și popor. Sub grija priveghetoare de părinte, prin gîndul luminos și energia realizatoare a ierarhului, activitatea preoțimii din Arhiepiscopia noastră a devenit tot mai bogată și mai orientată spre țintele Evangheliei Domnului și ale vremilor noi. Publicațiile noastre — revista „Mitropolia Ardealului” și „Telegraful Român” — duc cuvînt de învățătură și îndemn de acțiune dreaptă în casele preoților și credincioșilor, în frunte fiind cuvintele ierarhului. Se tipărește regulat „Îndrumătorul Bisericesc” și calendarul de perete. Pastoralele trimit cuvînt de lumină și căldură în sufletele credincioșilor pentru dreapta credință și pentru pacea a toată lumea. Institutul Teologic Universitar formează pe viitorii preoți devotați Bisericii și Patriei. Reîntregirea bisericească se desăvîrșește. Catedrala mitropolitană se îmbracă în haina nouă a picturii. Relațiile cu celelalte culte se adîncesc. Participarea Mitropoliei Sibiului la manifestările inter-ortodoxe și pancreștine și ecumenice se intensifică. Patriotismul prinde rădăcini mai adînci în inimi și dă roade îmbelșugate. Lupta pentru pace a clerului și credincioșilor — în frunte cu Inalt Prea Sfințitul nostru Mitropolit Nicolae — se întărește. Nu e domeniu de lucrare bisericească în care să nu se simtă prezența ocîrmuitorului înțelept și plin de dragoste părintească.

O viață de muncă și de totală dăruire în slujba Evangheliei lui Hristos și a popo-

Spicuri din

Activitatea publicistică a Arhipăstorului nostru

Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae Colan este unul din cei mai de seamă publiciști bisericești ardeleni ai vremii noastre. Cordetul său — purtat de-o mină iscusită în rînduirea slovelor și diriguît de-o minte luminată, de reală vocație literară — s-a afirmat, bine-înțeles, cu deosebire în tîrîmul scrisului bisericesc. Dar n-a fost străin nici de beletristica propriu-zisă, pe care a cinstit-o — în prima jumătate a veacului nostru — cu agerime și strălucire îndeobște recunoscute.

Și-a făcut debutul publicistic la vîrsta de 22 ani, în renumita „Gazeta Transilvaniei” de la Brașov.

Curînd după aceea, activitatea sa publicistică a căpătat amploare și continuitate. Evocînd-o cu emoție și recunoștință acum cînd cel ce a urzit-o urcă muntele albit al anilor șaptezeci, ușor ne este să-i determinăm profilul bogat și ales și să-i cîntărim valoarea excepțională.

1. — Așezat la Sibiu îndată după primul război mondial, actualul nostru arhipăstor a devenit colaborator permanent al publicațiilor bisericești care apăreau aci. În fruntea lor se afla, ca și as-

tăzi, vechea gazetă „Telegraful Român”. Între anii 1923—1936 a diriguît ca redactor responsabil (director) „Revista Teologică”, în paginile căreia și-a desfășurat fără îndoială activitatea publicistică de căpetenie.

2. — Concomitent, profesorul de teologie Nicolae Colan a fost mina dreaptă a pururea pomenitului Mitropolit Dr. Nicolae Bălan în cîntărirea și dezvoltarea colecțiilor de lucrări teologice și cărți bisericești apărute la Sibiu („Seria Teologică”, „Seria Didactică”, „Popasuri Duhovnicești” și „Veniți la Hristos”).

3. — Pe de altă parte, a preluat conducerea colecției „Biblioteca Bunului Făstor” (înființată în 1911 de profesorul Dr. Nicolae Bălan), anexă de caracter practic-pastoral a „Revistei Teologice”.

4. — A înființat colecția „Studii Biblice” (1925) și apoi „Problemele Vremii” (1929), aceasta din urmă în cadrele „Revistei Teologice”. În 1934 a pornit la drum revista de familie „Viața Ilustrată”, pe care apoi a luat-o cu sine la Cluj (1936), cînd a fost instalat episcop acolo.

5. — Ca arhipăstor al Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului — pe lîngă grija de organul ei oficial de-atunci („Renașterea”) — a hărăzit clerului și credincioșilor o serie de cărți și broșuri de cuprins religios, înmănușate în colecțiile „Cărțile Vieții” și „Veniți de luați lumină”, a rume înființate în acest scop.

6. — Încăunat la Sibiu ca mitropolit și mitropolit al Ardealului (1957), îndrumăază apariția în bune condiții a „Telegrafului Român” și a revistei „Mitropolia Ardealului”, precum și a Îndrumătorului bisericesc anual al Arhiepiscopiei Sibiului.

7. — Ca profesor și rector al Institutului Teologic din Sibiu, Arhipăstorul nostru a fost unul din cei mai solicitați oameni așăți în slujba Bisericii ortodoxe ardeleni în prima jumătate a veacului nostru. Felurile și cinstitoarele însărcinări — de durată sau ocazionale — pe care le avea de îndeplinit înafara catedrei, i-au îngăduit totuși, printr-o intensă și rațională utilizare a ceasurilor zilnice de muncă, să se ocupe și de elaborarea unor lucrări de specialitate în tîrîmul Studiului Noului Testament. Acestea, nu le lipsește nici una din calitățile cerute de specificul lor: nici erudiție, nici informație documentară amplă și selecționată cu iscusință, nici metodă de expunere și nici limpezime — mai ales — înfășurată în faldurii bogate și nuanțate ai unui stil de-o sonoritate și precizie rar întîlnite. Exegeza textului de-o deosebită gingăsie paulină a Epistolei către Filimon (1925), precum și savanta porneală de explicare a Epistolei către Efesenii (1930) — din care n-a apucat să publice, la timpul său, decît partea isagogică — vădesc gradul de pregătire temeinică și posibilitățile științifice ale înzestratului și cumpănitului lor autor. Calitățile acestea se întîlnesc și în celelalte elaborate ale sale.

Cu lucrarea: „Sf. Pavel către Filimon. Creștinismul și sclăvia” (Sibiu, 1925, p. 34) profesorul Nicolae Colan făcea începutul colecției de studii biblice și își ilustra metoda de lucru pe care înțelegea s-o adopte în acest scop. Ea nu este lipsită de inedit, cum dovedește partea de început a lucrării: aceasta constă dintr-o măiestrită încercare de reconstituire evocatoare a întîlnirii sclavului Onesim cu Sf. Apostol Pavel la Roma. Rodul acelei întîlniri creștinești este textul Epistolei către Filimon și luarea de poziție paulină, pe care o prilejuiește ea, față de insutituția antică — și, încă de-atunci, anticvată — a sclaviei. Abia după această reconstituire evocatoare urmează isagogia propriu-zisă a epistolei. Comentariul — „filcul epistolei”, cum îi spune autorul (p. 16) — pe alocuri redactat în formă de convorbire (dialog), este serin și degajat, limpede

Mitropolitul Colan...

(Continuare din pag. 1)

arhierească ortodoxă în Catedrala „Schimbarea la față” din Cluj. Cu acel prilej, a rostit o cuvîntare — despre dragostea creștinească care ne-a unit totdeauna pe romînii ortodocși și cei uniți din Ardeal.

Pastorala de Crăciun (1945), califică reîntregirea bisericească drept „o pilduitoare dovadă a creștineștii noastre iubiri”, văzînd în ea „bucuria cea mare a Crăciunului” de atunci și „tăria noastră de azi și de mîine”.

Vor trece ani și veacuri. Cu cît va trece vremea, cu atît va crește vrednicia tuturor celor ce au deschis și netezit calea clerului și credincioșilor noștri spre unitatea sufletească și spre adunarea lui sub bolta sfîntă a aceleiași Biserici strămoșești.

La diferite ocazii — I.P.Sf. Sa chema clerul și credincioșii „să ne înoin legămîntul de-a sta cu toată hotărîrea de pază, ca nimic și nimeni să nu mai fie în stare a ne clinti credințioșia față de sînta noastră Biserică Ortodoxă și față de Patria noastră scumpă”.

Legămîntul acesta e valabil și astăzi, căci atîta ne cere Arhipăstorul nostru la a 70-a aniversare. Să nu ne clătm în credințioșia noastră față de Sînta Biserică Ortodoxă Romînă și față de înfloritoarea noastră Patrie, Republica Populară Romînă.

Cler și credincioși, îi făgăduim acest lucru din toată inima și cu respectuoasă alipire sufletească ce ne leagă de Inalt Prea Sfințitul nostru Mitropolit Nicolae — la împlinirea celor 70 de ani.

Tr. Belașcu
vicar arhiepiscopesc

rului: aceasta este viața Inalt Prea Sfințitului nostru Nicolae. Incunună-se fruntea ostenitorului cu laurii biruinței! Laurii aceștia vestesc noi realizări în anii ce vin spre slava Bisericii și întărîrea Patriei. Căci rugă se înalță din toate sufletele credincioase: Doamne păzește cu sănătate și pace pe Inaltul nostru Arhipăstor, ca să slujească încă mulți ani Evangheliei Tale, care este Evanghelia dragostei și a păcii. Intru mulți ani Inalt Prea Sfințite Părinte!

Telegraful Român

Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae Colan și Școala Teologică de la Sibiu

și profund uman, neartificializat de prea multă erudiție. În partea ultimă — intitulată: „Crestinismul și sclăvia” (p. 25 urm.) — arată că Sf. Apostol Pavel n-a urmărit altceva prin această epistolă decât „să rezolve, în spirit creștinesc, un caz particular de conflict între un rob și stăpînul său”. Dar din felul în care e soluționat acest caz special „ne putem face o idee principială despre atitudinea creștinismului față de problema sclăviei în special și față de problema socială peste tot” (p. 26). În cadrul Bisericii și al Evangheliei lui Hristos sclăvia „a fost învinsă dinăuntru înafară, intrucit stăpîn și sclav deopotrivă erau robi ai lui Hristos. Din punct de vedere religios se bucurau de drepturi egale. Sclavii puteau ocupa și cele mai înalte slujbe bisericesti” (p. 27), fapt ilustrat chiar în persoana lui Onisim, care a ajuns episcop.

Studiul introductiv la Epistola către Efeseni e științific prin vioiciunea și expresivitatea stilului și prin îndrăzneala cu care semnaleză și soluționează tot ceea ce este deosebit și dificil în isagogia acestei scripturi pauline. E aproape sigur că ea n-a fost adresată inițial bisericii din capitala Asiei Proconsulare. Actuala Epistolă către Efeseni a fost sau o epistolă circulară (adresată bisericilor din Asia Mică, în frunte cu cea din Efes), sau Epistola Sf. Apostol Pavel către Laodiceeni, despre a cărei existență slă mărturie textul din Col. 4, 16. Ambele ipoteze sînt anahronizate cu fină pătrundere. Personal, autorul înclină să vadă soluția problemei în ipoteza epistolei circulare.

Angajat adinc în clocotul vieții noastre bisericesti de după primul război mondial, profesorul Nicolae Colan — răspunzînd unor necesități bisericesti de neocolit în vremea aceea — a alcătuit și unele lucrări de orientare misionară pentru preoți și pentru credincioșii intelectuali: „La luptă dreaptă! Un capitol de strategie misionară” (Sibiu, 1926) și „Biblia și intelectuali”, (Sibiu, 1929).

În cea dintîi, acțiunea de apărare pe care clerul Bisericii noastre era îndatorat s-o desfășoare atunci spre a face față prozelitismului sectar — agresiv și influent prin legăturile sale cu marea finanță de peste Atlantic — este prezentată ca „o luptă pentru adevăr”. De aceea, autorul recomandă ca să fie dusă „cu armele adevărului, care singur zidește”: „răbdarea, bunătatea pastorală, devotamentul apostolic”. De sectari trebuie să ne apropiem „nu prin truția și disprețul care respinge, ...ci prin dragostea de frate”, cu atitudine constant irenică.

Cealaltă lucrare insistă asupra faptului că Biblia nu poate fi adusă de credincioși în conflict cu știința: „Biblia trebuie citită în primul rînd ... pentru incomparabila ei valoare religioasă, sufletească. Cine caută știință în Sfînta Scriptură, rămîne foarte deziluzionat. Natural, de vină nu e cartea, ci cititorul. Știința o fac oamenii. Și sînt chemați s-o facă, pentru a pune tot mai mult natura în slujba omului, pentru a-și ușura viața trupească. Sfînta Scriptură este opera inspirației divine. Este cartea sufletului. E înțelepciunea care dezleagă marile probleme ce frămîntă sufletul omenesc. E cartea credinței, a dragostei, a nădejdi, ...povățuitorul care ne învață cum să trăim, ca sufletul să nu moară niciodată, ci să aibă viață veșnică. Biblia e cartea vieții” (p. 28). Adept convins al separației tărîmurilor, natural și supranatural, autorul are în această lucrare unele considerații vădit înaintate despre propășirea și menirea științelor laice.

Ca episcop al Clujului, a zugrăvit, cu meșteșugul scriitoricesc care-i este propriu, o serie de „Medalioane” (Cluj, 1940) de personalități bisericesti și culturale și de instituuții. Curînd după aceea, a tălmăcit din nemțește cunoscuta lucrare despre „Omul cel nou” (Cluj, 1941) a pastorului berlinez Emil Fiedler.

Riona luminată de care era pătruns profesorul Nicolae Colan față de studiile neotestamentare i-a rămas intactă și ierarhului de mai tîrziu.

În școala teologică din Sibiu s-a cultivat o veche tradiție încă din secolul trecut, ca absolvenții Institutului să facă un tablou festiv care cuprindea fotografiile tuturor profesorilor împreună cu a promoției din ultimul an, tablou care era apoi lăsat în păstrarea Institutului. Pe tabloul absolvenților din 1923, deci înainte cu 40 ani, aflăm printre profesori și pe Nicolae Colan, actualul Mitropolit al Ardealului, care și-a început cariera profesorală la acest Institut chiar în acel an. Venise la această școală nu numai cu entuziasmul pe care îl dădea vîrsta tineretii de abea 30 ani ci și cu o bogată și aleasă zestre sufletească, parte moștenită din familie, iar cealaltă parte agonisită printr-o muncă statornică și ordonată. Nu numai tineretea, ci mai ales însușirile inimii și pregătirea aleasă a făcut din tîndrul dascăl unul din cei mai apropiați și mai alesi conducători ai studenților din acest Institut.

A intrat în învățămînt cu o temeinică pregătire intelectuală și o solidă armătură morală care au format temelie de granit pe care printr-o energie sporită și muncă neîmputînată și-a clădit în continuu personalitatea care i-a dat posibilitatea să facă față în mod strălucit nu numai obligațiilor de dascăl ci și altor alte slujbe diferite care i s-au încredințat.

Ca elev la Liceul „Andrei Șaguna” din Brașov, Nicolae Colan s-a remarcat nu numai la studii, ci și la Societatea de lectură, unde a prezentat o nuvelă și a stîrniț discuții aprinse. În anii 1914/15 și 1915/16 îl aflăm student la Institutul Teologic din Sibiu, unde tinerii se formau nu numai prin audierea cursurilor profesorilor ca: Nic. Bălan, Pav. Roșca, Silv. Dragomir, Rom. Cîndea, Vas. Stan și alții, ci și în „Societatea de lectură” care era a doua școală pentru stimularea și cultivarea talentelor. Procesele verbale și revista aceleiași societăți sînt o mărturie vie că studenții buni citeau asiduu, mult și variat și nu lipseau talentele dintre care noi amintim numai cîteva nume dintre colegii de an ai studentului Nicolae Colan, ca: Lucian Blaga, Valeriu Olaru, Andrei Oțetea, Dumitru Roșca, Horia Teculescu, etc. Ca student N. Colan își face intrarea în publicistică cu „Scrisoarea lui Năsturel” (foileton literar) publicat în Gazeta Transilvaniei din Brașov în 1915. În 1916 retrăgîndu-se cu armatele romine peste munți își completează pregătirea academică urmînd facultatea de litere din București, unde a dobîndit titlul de licențiat în litere. N-a părăsit nici studiile teologice intrerupte și le-a terminat și pe acestea cu un examen strălucit împreună cu un alt coleg, astăzi academician. Făcînd studii de specialitate la Berlin, cel care în timpul studenției la Sibiu avea pasiunea și era un zelos cititor al scrisului cu „potcoave”, pe cît de zelos cititor era și a cronicarilor, a fost menit să devie profesor tălmăcitor al Scripturilor Sfînte ale Noului Testament în limba împede

Din plînatatea ei au răsărit și cele două ediții (1942 și 1945) ale „Noului Testament de la Cluj”, tălmăcire care se distinge și prin fidelitatea față de original, și prin graiul înbisericit în cel mai frumos înțeles al cuvîntului, în care este redat cuprinsul Legii celei nouă.

Teolog și literat de vocație și prin pregătire, Arhipăstorul nostru a fost cinstit pentru activitatea sa publicistică — bogată și de calitate — cu distincții de seamă. Una dintre e'e i-a fost acordată în anul 1942, cînd Academia Romîna l-a ales membru titular al ei.

Mai presus de toate, însă, Inalt Prea Sfinția Sa e mulțumit că Dumnezeu i-a ajutat să fie de folos — pe măsura tragerii de inimă și a capacității sale slujitoare excepționale — Bisericii și poporului nostru harnic și pașnic.

Grigorie Marcu

a cronicarilor. Iată zestrea cu care își începe tîndrul profesor cariera dăscălească la Institutul nostru. Copilul „cumpănit”, sărator la necazuri și „surprinzător de cald în privire”, calm și harnic a trăit mai departe numai în mod mai accentuat în omul matur care era profesorul și rectorul și mai apoi P.Sf. Sa episcopu' și I.P.Sf. Sa Mitropolitul Nicolae Colan. Calm era profesorul N. Colan la catedră, care știa să scoată din comoara bogată a sufletului său „vechi și nouă” pentru a le împărtăși celor ce-i ascultau prelegerile fînute într-un grai plin de mireasma vechilor cazanii. Cumpănit în hotărîrile pe care trebuia să le ia în calitate de rector în chestiuni delicate și nu ușor de rezolvat. Chibzuit în cercetarea neînțelegerilor sau abaterilor de la Regulament ale studenților ca și în aplicarea măsurilor disciplinare dacă era cazul. Indemnul Sfințului Apostol Pavel „răscumpărați vremea” l-a practicat nu numai ca elev și student ci și mai tîrziu în calitate de profesor, suprimînd timpul de odihnă de după masa de prînz, petrecîndu-l între cărțile dragi, citînd sau scriînd.

Profesorul Nicolae Colan nu scria articolele sale din „Revista Teologică” și „Telegraful Român” și nici Neculce, nume sub care semna același profesor, nu publica recenziile sale judicioase și cronicile bogate în informații din revista pe care o conducea, decît după ce stătea îndelung aplecat asupra cărților și revistelor romine și străine și medita odinc asupra celor citite. În această disciplină în muncă a căutat să formeze și pe studenții săi. „Ținta imediată a școlii noastre — zicea rectorul Colan la deschiderea anului din 1933/34 — este ca să ajute studenților să-și cîștige o cultură religioasă temeinică, potrivită cu pretențiile atât de ridicate ale poporului nostru credincios de la sate și orașe deopotrivă, să le întărească credința în Dumnezeu, dragostea de oameni, devotamentul față de sfînta noastră Biserică și să le sădească și fortifice în suflet zelul misionar — fără de care orice preot își dezmente calitatea”. (Tel. Rom., 1933, Nr. 66, p. 2—3).

Cu alte prilejuri același rector accentua cu apăs că: „Orice efort ar depune cineva, dacă nu-l depune la timp totul este zadarnic. O muncă cu sorți de izbîndă, are anumite postulate. Cel dintîi postulat este ordinea. Anarhia nu produce nimic, ci dărîmă numai. „Studenții trebuie să se convingă de această realitate, căci disciplina e bună nu numai pentru viața lor ci „și a neamului și mai ales a instituției sacre” pe care o servesc. Rectorul mai spunea că: „Orice om are atîta libertate, cîtă o știe stăpîn”. (Tel. Rom 1931, Nr. 70, p. 2). Dacă acestea erau principiile generale după care îndruma pe studenții din Institut, dascălul iubit și prețuit prin bunătatea, seninătatea și răbdarea care-l caracterizau a știut să-și apropie pe tineri sufletește și din felul cum se manifestau la răpunsuri, în recreații, cu diferite ocazii festive, sau din convorbirile particulare în care tinerii își spuneau necazurile, grijele, își descopereau dorințele, preocupările și-și arăta înclinările. Dascălul care era și părinte, descoperînd daturile deosebite cu care Dumnezeu a înzestrat pe unul sau pe altul, a știut să stimuleze pe fiecare să-și dezvolte talantul cu care era înzestrat. Astfel Rectorul Academiei a fost un adevărat animator al tuturor celor care i-au fost încredințați spre a-i forma sufletește. Nu mic a fost numărul acelor despre care conducătorul Academiei Andreiene, căruia mindria i-a fost totdeauna străină, să poată totuși spune în taina sufletului său cu legitimă satisfacție și mulțumire, ca apostolul Pavel odinioară Corintenilor, că aceștia sînt scrisoarea lui de recomandare, citită de toți oamenii (2 Cor. 3, 2) cu care vin în contact. Intr-

(Continuare în pag. 4)

Pentru pacea a toată lumea

- Din strădaniile pentru pace ale I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae al Ardealului -

Slujirea preoțească în general și cea arhierescă cu deosebire este viață pusă în slujba semenului, în slujba binelui obștesc. Iar cel mai mare bun pe care îl putem dori semenilor noștri pe acest pământ și întregii sau marii obște omenitești de pretutindeni este, desigur, pacea.

Inalt Prea Sfințitul nostru Mitropolit Nicolae a avut mereu la inimă acest bun sau acest ideal mareț al omenirii, propovăduindu-l fără „hodină”, cu vorba și cu fapta, în toată bună vremea. Împlinirea lui izvoara nu numai din întreg spiritul învătăturii noastre creștinești, care ne îndeamnă la tot pasul să fim oameni ai păcii, ci și din firea blajină și cu adevărat pașnică a Inaltului nostru Arhiepiscop. Căci ori de câte ori privim chipul I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, gândul ne duce totdeauna la Sf. Nicolae cel de demult, care printre altele „chip blindețelor” a fost.

Slujirea obștei, a Bisericii și a Patriei, sub toate formele, a constituit unul din țelurile de seamă pe care I. P. Sf. Mitropolit Nicolae și le propunea atît cu prilejul hirotonirii întru arhieru pe seama Episcopiei Ortodoxe a Vadului, Feleacului și Clujului la Rusaliile anului 1936, cît și cu prilejul alegerii I. P. Sf. Sale în scaunul de Arhiepiscop și Mitropolit al Ardealului, din mai 1957. „Să ne stringem tot mai mult rîndurile toți cetățenii țării, de orice limbă și lege am fi, și să ne luăm partea de vrednicie din uriașa și nobila luptă pentru biruința păcii în lume” — este un îndemn pe care îl desprindem, dintre altele, din cuvîntul rostit cu prilejul alegerii în scaunul de Mitropolit. Iar în cuvîntul rostit la înscăunarea din 26 mai 1957, I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, printre altele, ținea să sublinieze că „singurii război binecuvîntat de Tatăl cel din ceruri” este „războiul pentru biruința păcii în lume, fiindcă numai în pace se poate zidi viața nouă spre care merge azi poporul nostru”.

Și, într-adevăr, Inaltul nostru Ierarh n-a conținut a propovădui, cu orice prilej și cu toată sîrguința, munca, cinstea și pacea între oameni.

A făcut acest lucru din fața sfințului altar la catedrala Episcopiei din Cluj și la catedrala mitropolitană din Sibiu, a îndemnat la pace, la conviețuire pașnică și frățească între toți fiii acestei Țări, din fața altarelor a zeci și sute de biserici parohiale pe care le-a cercetat cu aproape neîntrecută rîvnă prin vizitații canonice, tirnosiri de biserici și cu alte prilejuri, a mai făcut acest lucru în cuvîntările și convorbirile din cadrul conferințelor preoțești de orientare, sau cu prilejul conferințelor cu părinții protopopi, cu prilejul adunărilor eparhiale, etc.

Pacea și buna înțelegere între popoare le-a propovăduit Inalt Prea Sfințitul nostru Mitropolit cu pana sa plină de înțelepciune și mireasmă de cazanii, în articole presărate în diverse scrieri. Astfel, în articolul intitulat: „Porunca cea mare: Dezarmarea și încetarea experiențelor cu arma nucleară” — apărut cu un an în urmă în revista oficială „Mitropolia Ardealului” (nr. 3—6/1962), citim cuvîntele ca acestea: „Pacea pentru om e ceea ce e aerul, piinea și apa pentru sănătatea lui. Propășirea în toate cele bune și folositoare oamenilor, ca și popoarelor, nu este cu puțință decît sub domnia păcii și a bunei înțelegeri. În pace se zidește belșugul și înflorește țara. Dar în vreme de pace se zidesc și oamenii întru cele dinăuntru ale lor: în iubire frățească, în cultură, în știință; în tăria sufletului și în înțeleapta lui înaintare către tot ce este bun și frumos. Războiul, dimpotrivă, e moartea vieții. El înseamnă sărăcie, ologi și orbi, văduve și orfani, jale, deznădejde, scrum și ruine”.

Dar, chemări pătrunzătoare la pace și îndemnuri calde către preoții și credincioșii noștri de participare deplină la toate lucrările de folos obștesc a adresat și adresează I. P. Sf. Mitropolit

Nicolae cu deosebire în scrisorile pastorale pe care le trimite fiilor săi sufletești, an de an, cu prilejul celor două mari praznice creștinești: Nașterea și Învierea Domnului nostru Iisus Hristos. Din aceste scrisori pastorale spicuim cîteva texte în cele ce urmează:

Puternicul și crudul pirjol stîrnit de începutul celui de al doilea război mondial, precum și hidoasa mașină de război și de propagandă de care făceau uz puterile fasciste invadatoare au produs o profundă durere și neliniște în inima părintească a Arhiepiscopului nostru, fapt reflectat și în Pastorală de Crăciun a anului 1940, unde citim: „Slăvim pacea sfință, pe care a pogorit-o Hristos în lume, pace care s-ar cuvenit să locuiască între oameni, înfrățindu-i și fericindu-i.

Ci iată, iubii credincioși, că — spre marea durere a lui Hristos și a noastră — pace și bunăvoință între oameni nu este. Dimpotrivă, oamenii se vrăjmășesc și se urăsc de moarte. Se pizmuesc, se întărită, se ridică unii asupra altora și seucid. Pămîntul s-a aprins de la o margine la alta. Tunul ucigător împrăstie moarte la Răsărit și Apus deopotrivă. Înșiorătoare paseri de oșel brăzdează văzduhul, nu ca să ducă hrană în părțile înfometate ale lumii, ci ca să risipească bombe ucigătoare printre oameni. Toată știința și iscusința omului e pusă în slujba morții, în loc a fi pusă în slujba vieții”.

Astăzi se știe în deobște că războaiele au la origine dorința sălbatică de a stăpîni și asupra, precum și setea oarbă de îmbogățire, lăcomia nesăturată după bunuri nemuncite, fapt subliniat și de I. P. Sf. Mitropolit Nicolae în Pastorală de Paști din anul 1944, unde spune: „De cînd e lumea lume, lăcomia n-a dus decît la pizmă, la încredincenare, la omor. De cînd e lumea lume, dorul de stăpînire nedreaptă n-a dus decît la prigonirea altora.

Ci Dumnezeu n-a lăsat neamurile pămîntului ca să se ucidă întreolaltă ca dobitoacele cele fără de minte, nici ca neamurile mai tari să robească pe cele mai slabe, ci ca să se înțeleagă, să se iubească și să se ajute întreolaltă spre a-și zidi o viață fericită pe pămînt”.

Mișcarea mondială pentru pace, începută în 1948 și care reprezintă lupta organizată pentru pace, se bucură de atenția și sprijinul cuvenit din partea I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae. „Vă pun la inimă să fiți oameni ai păcii și ai bunei învoiri. Această virtute s-o propovăduși totdeauna și pretutindeni, bine știind că „făcătorii de pace se vor chema fii ai lui Dumnezeu”. Rugați-vă neîncetat „pentru pacea a toată lumea și pentru unirea tuturor”, așa cum se roagă slujitorii sfințelor altare la toate slujbele noastre creștinești... Să fim deci apostolii și ostașii păcii între oameni și între neamuri, ca fiecare dintre noi să ne putem împlini rostul în lucrarea uriașă de întărire a scumpei noastre patrii, spre fericirea celor care trăiesc — în cuprinsul ei” — se spune în Pastorală de Paști din anul 1950.

Lupta pentru pace însă reclamă neapărat muncă, activitate constructivă acolo unde sîntem rînduiți fiecare, fapt care este de asemenea subliniat: „Noi nu luptăm pentru pace numai citînd Sfînta Scriptură sau ascultînd ecteniile slujbelor preoțești. Fiindcă noi știm că tot atît de înțeleaptă și de sfință este lupta pentru pace purtată prin muncă. Și cei ce-și fac datoria muncind cinstit și cu hărnicie prin mine, pe ogoare, prin fabrici, prin ateliere, prin cancelarii, sau oriunde i-ar fi așezat rostul vieții obștești, să fie încredințați în inimile lor că și-au făcut datoria și ca ostași ai păcii” (Pastorală de Paști din anul 1954).

Problemelor arzătoare ale zilelor noastre, cum este de pildă dezarmarea generală și totală, li se dă atenția cuvenită, așa cum desprindem și din Pastorală de Paști din acest an, unde se arată că „fierul ne trebuie pentru unelte de muncă, nu

I. P. Sf. Mitropolit Nicolae ...

(Continuare din pag. 3)

adevăr numărul mare de preoți vrednici, cu dragoste pentru chemarea lor, foști ucenici ai profesorului și rectorului N. Colan, pot fi socotiți ca o scrisoare de recomandare, scrisă cu „Duhul lui Dumnezeu” ... „pe tablele de carne ale inimii” pe indelete și cu răbdare, cu cuvîntul și cu slova tipărită, în orele de curs, cu ocazii festive sau în convorbiri particulare, prin fapte și atitudini de fiecare zi. Toate acestea sînt o mărturie, că pe timpul rectoratului lui N. Colan în vechea școală sibiană „s-a instalat solid un duh de intensă activitate intelectuală și de viață spirituală” după cum afirmă un distins coleg al său.

Era firesc deci, ca rectorul Academiei Teologice din Sibiu, care cunoștea mai bine ca oricare altul din experiența de profesor și în calitate de conducător, activitatea frumoasă și cu rezultate bogate ce se desfășura aici, să-i apere prestigiul atunci cînd oameni puțin informați sau de recredință, loveau în această școală ca și în celelalte școli teologice ardelenene, pentru a le diminua și a le discredită. Profesorul N. Colan a știut să răspundă la aceste atacuri cu conștiința omului care cunoștea realitatea și apăra un adevăr, și răspunsul a fost demn, tăios, fără puțință de replică, dar și fără patimă. (Vezi Părintele I. Popescu Mălăești și „bureții” învățămîntului teologic, Rev. Teol., p. 289—304). Ca unul care cunoștea temeinic rolul indeplinit de Școlile Teologice de dincoace de Carpați în trecutul Bisericii strămoșești și rolul lor în viitor, organizarea lor a format o preocupare statornică a profesorului și rectorului N. Colan. Articolele scrise și referatele susținute în legătură cu această chestiune sînt o dovadă în această privință. (Vezi Rev. Teol. 1923, p. 145—150; 1927, p. 58—62; 1930, p. 439—447). Profesorul și rectorul N. Colan, a continuat să învețe și să-și îndrumeze pe foștii săi ucenici cu aceeași dragoste și risipire de suflet și după ce părăseau băncile Academiei, lucrînd ca preoți în via Domnului. Revista Teologică și Telegraful Român, care erau primite cu regularitate de preoți, formau o a doua catedră, de unde dascălul priceput și apreciat continua să învețe și să îndrumeze preoțimea angajată în munca duhovnicească. Același lucru l-a făcut și în calitate de secretar general al Asociației clerului A. Șaguna prin participarea nu numai activă la adunările generale ale aceleiași Asociații și a secțiunilor ei, ci fiind chiar sufletul lor. Ca episcop al Clujului, a continuat să fie îndrumătorul școlilor teologice. În calitate de Arhiepiscop al Sibiului și Mitropolit al Ardealului, este luminatul ocrotitor și îndrumător al Institutului Teologic Universitar, urmărind de aproape și apreciînd munca profesorilor și a studenților teologi.

La omagiul ce-l aduce Biserica noastră Inalt Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae, se asociază și școlile teologice pe care le-a slujit cu cuvîntul și scrisul și le îndrumează, împreună cu seriile de ucenici ai profesorului și de ostenitori în ogorul teologiei, zicînd: Intru mulți ani Inalt Prea Sfințite Părinte!

Preot Prof. Sofron Vlad

să-l risipim în făurirea de arme ucigătoare. Chiar și acestea — cum au văzut cu gîndul încă prorociei cei mari ai Legii Vechi — pot fi prefăcute în unelte pașnice și omenirea de azi, cu noi cu tot, cere stăruitor degrabă să se facă acest lucru”.

Prețuind după cuvîntă toată această activitate pe linia apărării păcii și în general toată munca desfășurată pe țărîm obștesc, Conducerea Țării noastre a distins pe I. P. Sf. Mitropolit Nicolae cu Ordinul „Steaua Republicii Populare Romîne” clasa II-a.

Acum, la 70 de ani de viațuire, dorim Inaltului nostru Părinte Mitropolit ani mulți cu sănătate deplină, în slujba binelui obștesc și „pentru pacea a toată lumea”.

Diacon Gh. Papuc